

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Вищий державний навчальний заклад України
«УКРАЇНСЬКА МЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЧНА АКАДЕМІЯ»

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНИМ ПРОЦЕСОМ У ВИЩИХ МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

МАТЕРІАЛИ НАВЧАЛЬНО-
НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

Полтава – 2014

УДК 378.001.1

Друкується за рішенням
Вченої ради ВДНЗУ «УМСА»
від 19 червня 2013 р., протокол №10

Редакційна колегія:

- проф. Ждан В.М.** – ректор академії, головний редактор
- проф. Бобирьов В.М.** – перший проректор з науково-педагогічної роботи,
відповідальний редактор
- д.біол.н. Білаш С.М.** – начальник навчального відділу
- доц. Лещенко Т.О.** – зав. кафедри українознавства та гуманітарної підготовки
- доц. Бєляєва О.М.** – доцент кафедри іноземних мов з латинською мовою
та медичною термінологією
- доц. Карпенко О.О.** – доцент кафедри дитячої терапевтичної стоматології
з профілактикою стоматологічних захворювань
- доц. Чорна І.О.** – доцент кафедри загальної хірургії з доглядом за хворими
- доц. Ярмола Т.І.** – доцент кафедри внутрішньої медицини № 2
з професійними хворобами
- Нетудихата О.М.** – зав. навчально-методичного кабінету

Рис.3. Схематичне зображення роботи курсанта на сайті дистанційного навчання

Отже, на кафедрі впроваджуються сучасні технології у вигляді елементів дистанційного навчання та його контролю на етапі післядипломної освіти лікарів, які дають змогу оптимізувати і підвищити якість навчання лікарів-курсантів.

Список використаної літератури

1. Горская Н. Н. Организация самостоятельной работы студентов с использованием интернет-технологий / Н. Н. Горская, И. Д. Камскова // Проблемы информатики в образовании, управлении, экономике и технике : сб. статей XII Междунар. науч.-техн. конф. – Пенза : ПДЗ, 2012. – С. 103–105.
2. Дубасенюк О. А. Інноваційні навчальні технології – основа модернізації університетської освіти / О. А. Дубасенюк // Освітні інноваційні технології у процесі викладання навчальних дисциплін: зб. наук.-метод. праць: за ред. О. А. Дубасенюк. – Житомир : Вид-во ЖДУ, 2004. – С. 3–14.
3. Бойчук Т. М. Сервер дистанційного навчання БДМУ - ефективний інструмент організації та контролю самостійної роботи студентів / Т. М. Бойчук, І. В. Геруш, В. М. Ходоровський // Кредитно-модульна система організації навчального процесу у вищих медичних (фармацевтичному) навчальних закладах України на новому етапі: матеріали X ювіл. Всеукр. навч.-наук. конф. з міжнар. участю. – Тернопіль : Медична освіта, 2013. – № 2. – С. 73–76.

ДИСТАНЦІЙНА ФОРМА НАВЧАННЯ – ПЕРСПЕКТИВНА МОДЕЛЬ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ЛІКАРІВ-СТОМАТОЛОГІВ

Скрипников П.М., Коломісць С.В., Дубина В.О.

ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія»

Розглядаються можливості застосування новітніх інформаційних технологій при викладанні на кафедрі післядипломної освіти лікарів-стоматологів ВДНЗУ «УМСА». Наводиться підґрунтя законодавчо-правової бази.

Ключові слова: інформаційні технології, дистанційне навчання, законодавчо-правова база.

Ключовим елементом побудови навчання з використанням технологій дистанційного навчання є забезпечення віддаленого доступу до навчального контенту. Саме завдяки такій можливості сукупність описуваних технологій і отримала назву - технології дистанційного навчання з використанням комп'ютерних телекомунікацій. Набувають поширення такі форми дистанційного навчання як віртуальна школа, дистанційні курси.

Процес навчання становить собою взаємодію викладача, слухача і засобів навчання. Можливості сучасних комп'ютерних засобів та інформаційних технологій дозволяють покласти на засоби навчання частину функцій викладача і частину функцій слухача, прийнятих у класичній формі навчання. Інформаційні технології в дистанційному навчанні відіграють роль інструментів, які забезпечують слухачам віддалений доступ не тільки до навчального матеріалу, а і до великої кількості довідкової інформації, надають засоби спілкування з викладачем, отримання консультації та здійснення управління і контролю за процесом навчання.

Дистанційний курс – особлива, заснована на використанні сучасних інформаційних технологій, форма представлення змісту навчального курсу. На сьогодні на кафедрі післядипломної освіти лікарів-стоматологів ВДНЗ України «УМСА» активно ведеться робота з організації дистанційної форми навчання для лікарів-курсантів на циклі тематичного вдосконалення «Актуальні питання стоматології».

Дистанційним навчанням називають індивідуалізований процес здобуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу в спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій.

Створено сайт дистанційної освіти для потенційних слухачів. Розкрито особливості системи дистанційної форми навчання, алгоритм її впровадження, функції учасників навчально-виховного процесу, суть дистанційних курсів, концепцію системи автоматизованого навчання та види її забезпечення. Запропоновані поради віртуальним слухачам курсів і правила мережевого етикету, а також уміщені поради та створені викладачами методичні рекомендації слухачам курсів дистанційної форми навчання. Для полегшення орієнтації слухачів при використанні комп'ютерних технологій створено систему покрокових дій для користувачів. З метою захисту від стороннього втручання та зламу системи пакет покрокових дій для користувачів разом із паролем входу в систему дистанційної освіти та індивідуальним кодом лікарів-курсантів будуть отримувати під час реєстрації на курси. Пароль входу в систему буде загальним для всіх слухачів і забезпечуватиме можливість доступу до створеного сайту, а введення індивідуального коду дозволить активізувати роботу безпосередньо для окремого слухача. Саме використання індивідуального коду дасть можливість викладачу проводити якісний контроль за роботою слухача, перевіряти кількість входів у систему, час роботи з матеріалами теми, рівень засвоєння матеріалу і перехід на вищий рівень після вирішення тестових завдань із теми. Кожна тема за складеним планом формує папку, що вміщує методичну розробку з теми, список основної і додаткової літератури, відеофільми з теми, наочність, тестові завдання, вирішення яких дає змогу слухачеві переходити до вивчення наступної теми. Атестацію слухачів планується здійснювати у формі іспиту (очного чи заочного).

Сайт дистанційної освіти кафедри післядипломної освіти лікарів-стоматологів створюється на законодавчо-правовій базі завдяки державній програмі розвитку та впровадженню дистанційної освіти в Україні:

- «Про затвердження заходів щодо реалізації Програми розвитку системи дистанційного навчання на 2004-2006 роки». Наказ МОН України № 802 від 04.12.03 року;
- відповідно до статті 42 Закону України «Про вищу освіту», з метою навчально-методичного, науково-методичного, інформаційного забезпечення навчально-виховного процесу;
- Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Програми розвитку системи дистанційного навчання на 2004 - 2006 роки» № 1494 від 23.09.2003 року;
- наказ МОН України №40 від 21 січня 2004 року «Про затвердження Положення про дистанційне навчання», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 09 квітня 2004 року за № 464/9063;
- наказ МОН України «Про затвердження правил використання комп'ютерних програм у навчальних закладах» № 903 від 02.12.2004 року;
- наказ МОН України «Про затвердження Порядку надання навчальній літературі, засобам навчання і навчальному обладнанню грифів та свідоцтв МОН», № 537 від 17.06.08 року;
- проект Положення (разом із додатками) про дистанційне навчання в закладах післядипломної освіти, прийнятий нарадою-семінаром 21.10.2010 року;
- «Про затвердження Положення про дистанційне навчання (із змінами, внесеними згідно з Наказом МОН №660 від 01.06.2013», МОН України, наказ №466 від 25.04.2013 року.

Освітня діяльність у системі післядипломного вдосконалення включає обов'язковий компонент — підготовку за затвердженими програмами та самостійну наукову і практичну діяльність із професійного вдосконалення, які оцінюються відповідно до вимог нормативних документів. Кожен працюючий лікар потребує підвищення кваліфікації, тобто мінімального рівня освіти, необхідного для виконання своїх посадових обов'язків, один раз за 5 років. Навчання такої маси лікарів за очною (денною) формою навчання чи витримують бюджети навіть найзабезпеченіших країн. Тому не випадково за останні десятиріччя чисельність тих, хто навчається за дистанційними технологіями, зростає швидше за кількість слухачів очних курсів. Світова тенденція переходу до нетрадиційних форм освіти простежується і в зростанні кількості вишів, що ведуть підготовку за дистанційними формами навчання.

Однією з найважливіших складових професійної діяльності лікаря-стоматолога є безперервна професійна освіта. І саме використання інформаційних технологій допоможе поліпшити систему навчання на теоретичному курсі. У системі дистанційного навчання час, витрачений на підготовку, може бути вибраний слухачем самостійно в будь-якому місці, де є доступ до комп'ютера з Інтернетом. Навчання включає Інтернет-консультації для слухачів, що дають відповіді на питання за матеріалом, та на питання, що виникають у щоденній практиці під час прийому хворих. На зміну класичному викладанню «з трибуни» приходять запровадження інтерактивних методів навчання, які активно залучають слухачів у процес здобуття знань, можуть сприяти формуванню потреби в самостійній роботі поза рамками часу, відведеного на очну частину навчання.

Отже, дистанційна технологія навчання гнучкіша, ніж традиційна. Вона спрямована на тих, хто навчається, створює слухачу найзручніші умови для засвоєння матеріалу протягом 24 годин за добу і 7 днів за тиждень. Дистанційне навчання дозволяє відійти від традиційної системи викладання навчального матеріалу. Однак така методика навчання потребує високого рівня підготовки викладачів.

Викладач має володіти сучасними педагогічними та інформаційними технологіями та бути психологічно готовим до роботи зі студентами в новому навчально-пізнавальному середовищі. Він має поєднувати якості викладача, консультанта і менеджера. Як викладач - проводити вступне і заключне заняття, допомагати правильно й ефективно використовувати навчально-методичне забезпечення. Як консультант - надавати консультації з питань навчання, проводити індивідуальні та групові консультації. Як менеджер - здійснювати набір і формування груп студентів, складати графік навчального процесу.

Разом із цим, дистанційна форма навчання потребує від лікаря-курсанта високого рівня професійної та пізнавальної мотивації, самоконтролю і самодисципліни. Крім того, обов'язково має діяти мотив розвитку і самовдосконалення. Форми організації та засоби подання навчальної інформації сприяють опануванню навичками варіативної діяльності, що може активізувати слабкі мотиви і завдяки цьому впливати позитивно на динаміку самостійної роботи в цілому.

Список використаної літератури

1. Кухаренко В.М. Дистанційне навчання: умови застосування: [навч. посіб.] / Кухаренко В.М., Рибалко О.В., Сиротинко Н.Г.: за ред. В.М. Кухаренка. – [3-є вид.] – Харків : НТУ «ХШ»; Торсінг, 2002. – 320 с.
2. Кайдалова Л.Г. Модульна технологія навчання : [навч.-метод. посіб. для виклад. та студ. вищ. навч. закл.] / Л.Г. Кайдалова, З.М. Мнушко. – Х. : Вид-во НФаУ, 2002. – 86 с.
3. Освітні інновації в Національному фармацевтичному університеті: [навч.-метод. посіб.] / [В.П. Черних, Л.Г. Кайдалова, В.М. Толочко, Т.Ю. Вахрушева]. – Х. : Вид-во НФаУ, 2005. – 248 с.
4. Зверева І.Д. Практикум з педагогіки: [метод. посіб.] / І.Д. Зверева, Л.Г. Коваль. – К.: ІЗМН, 1996. – 124 с.
5. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования : [учеб. пособ.] / [Е.С. Полат, М.Ю. Бухаркина, М.В. Мойсеева, А.К. Петров]; под ред. Е.С. Полат. – М.: Издательский центр «Академия», 1999. – 224 с.
6. Ягулов В. В. Педагогіка : [навч. посіб.] / В. В. Ягулов. — К. : Либідь, 2002. — 560 с.

ЛИЧНОСТНОЕ САМОСОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ВРАЧА-ИНТЕРНА

Скрипникова Т.П., Богашова Л.Я.

ВГУЗУ «Украинская медицинская стоматологическая академия»

Статья посвящена личностному самосовершенствованию врачей-интернов в современных условиях. Уделяется внимание предпосылкам самосовершенствования: интеллектуальному развитию молодых врачей, мотивации их к дальнейшему профессиональному росту, конкурентности, коммуникабельности.

Ключевые слова: самосовершенствование, коммуникабельность, конкурентность, мотивация.

Этапы и темпы развития современного общества влекут за собой необходимость перестройки во всех сферах жизни и деятельности человека. Однако и в настоящее время по-прежнему сохраняется актуальность профессионального самосовершенствования. Оценивая его, психологи сформировали «золотую цепочку» профессионального роста. Она включает в себя следующие элементы: знание, понимание, принятие, исполнение, самоконтроль, усовершенствование, которые на протяжении всей трудовой деятельности врача в замкнутом круге обновляются и вновь повторяются [1, 2, 3].

Современные молодые специалисты должны уметь быстро адаптироваться в обществе и окружающей обстановке и получать за короткие сроки как можно больше профессиональных знаний. Этапы карьеры и скорость перемещения по ее ступеням напрямую зависят от количества усилий, прилагаемых специалистом, и от того, насколько быстро он умеет обучаться, повышать и обтачивать профессиональное мастерство [1].

Стоматологическая помощь оказывается населению как в бюджетных, коммунальных, хозрасчетных учреждениях, так и в частных кабинетах, клиниках, которые получают наиболее широкую сеть своего развития.

Подготовка врачей-стоматологов в высших учебных заведениях преимущественно контрактная. Процент бюджетной подготовки крайне низок. В связи с этим молодые специалисты должны знать о том, что в настоящее время при трудоустройстве существует конкуренция, поэтому они обязаны не только получать, но и совершенствовать новые знания и практические навыки, чтобы карьерный рост состоялся. Современные знания, инновационные технологии в профессиональной деятельности врач получает при прохождении специализации, на семинарах, обучение в учебных центрах, на рабочих местах и т.д., однако это только составляющая часть личностного самосовершенствования. Оно дополняется также повышением интеллекта, развитием компетентности, коммуникабельности в коллективе [4, 5, 6]. Самосовершенствование как социальный процесс базируется на требованиях общества и профессии к личности специалиста. Причем, предъявляемые требования должны быть несколько выше уже имеющихся возможностей конкретного человека. Только в этом случае возникают предпосылки к самосовершенствованию [2]. Самосовершенствование – длительный и трудоемкий процесс целенаправленного спланированного развития себя как специалиста: приобретение и совершенствование знаний и практических навыков, а также функциональных и личностных компетенций [1]. Про-